

Javna rasprava
Fokus: mladi
Aktualan trenutak: Zakon o mladima
(Zagreb, 25. veljače 2014.)

Zaključci javne rasprave

Organizacijom rasprave “Aktualan trenutak: Zakon o mladima”, održane 25. veljače u Europskom domu u Zagrebu, Mreža mladih Hrvatske je, kao jedan od ključnih aktera među udrugama mladih i za mlade, željela proširiti okvir rasprave o mogućem uređenju sektora mladih u Hrvatskoj kroz Zakon o mladima (ZOM) i to prema široj javnosti i relevantnim dionicima, a posebno udrugama mladih i za mlade. Osim dosadašnjeg procesa izrade ZOM-a, ključna problematika kojom su se sudionici i sudionice javne rasprave bavili bilo je pitanje svrhe njegova donošenja te stanje i važnost međusektorske suradnje u tom procesu, ali i trenutni izazovi u sektoru mladih.

Na ta su se pitanja u uvodnom dijelu osvrnuli panelisti rasprave među kojima su bili glavna tajnica Mreže mladih Hrvatske **Mirela Travar**, predsjednik Europskog foruma mladih **Peter Matjašič** i ravnatelj Ureda za udruge Vlade RH **Igor Vidačak**. Ministarstvo socijalne politike i mladih (MSPM), kojem je također bio upućen poziv za sudjelovanje (pozvana je zamjenica ministricice Maja Sporiš) nije bilo u mogućnosti osigurati sudjelovanje dužnosnika odgovornih za ovaj proces, što je bio preduvjet za punopravnu participaciju u panel raspravi. Raspravi su iz publike doprinijele predstavnice Službe za mlade MSPM-a Morana Makovec i Emina Grd. Nakon osvrta panelista uslijedila je rasprava tijekom koje su iznesena opažanja koja se mogu kategorizirati u odnosu na dva ključna pitanja. Moderator rasprave bio je Bojan Marjanović iz Hrvatskog debatnog društva.

1.) Postoji li potreba za donošenjem Zakona o mladima?

- ❖ Premda u Ministarstvu socijalne politike i mladih trenutno postoji visoka razina **političke volje** da se sektor mladih uredi te da se to dogodi putem uključivog procesa, politička volja za uređenjem sektora ne smije ovisiti o formatu kojim se želi urediti sektor (**donošenje zakona ne smije biti samo sebi svrha**).

- ❖ Postojanje zakonskog rješenja koje uređuje sektor mladih i odnose u njemu je poželjno **u slučaju kada postoji potreba za takvim rješenjem** i uvjeti za njegovu provedbu, no on ne predstavlja jedini model koji može osigurati uređenje sektora. U situaciji kad ključni dionici u pogledu ZOM-a ne dijele u potpunosti razumijevanje njegove svrhe i bitnih sadržajnih aspekata, nije moguće predvidjeti hoće li njegovo uređenje putem Zakona o mladima dovesti do veće stabilnosti ili (upravo suprotno) narušiti stabilnost sektora.
- ❖ Predstavnici udruga mladih i za mlade koji su sudjelovali na tribini ukazali su kako postoji potreba da se **trenutni proces donošenja Zakona o mladima privremeno zaustavi** te da se promisli njegov dosadašnji tijek, kako bi se ostvario temeljni konzenzus oko razloga postojanja trenutnih problema te kako bi se dijalog između predlagatelja Zakona i drugih aktera mogao nastaviti. Problem predstavlja i trenutni raskorak između očekivanja udruga mladih i za mlade od predlagatelja Zakona (MSPM) i njegovih kapaciteta da takav zakon donese i kvalitetno provede.
- ❖ Kao najvažnija pitanja sektora koja se žele riješiti zakonom prepoznate su potreba stabilnog financiranja udruga mladih i za mlade te prepoznavanje i priznavanje njihova statusa, što izravno utječe na mogućnost njihovog utjecaja na donošenje odluka. **Financiranje je moguće urediti i drugačijim (manje formalnim) rješenjima, a da se pritom ne narušava dugoročna i razvojna politika financiranja.** Primjer: u sektoru udruga za osobe s invaliditetom te udruga proizašlih iz Domovinskog rata dodjeljuju se institucionalne potpore bez da je sektor definiran specifičnim zakonskim rješenjem.

2.) Koji su preduvjeti za bilo kakvo buduće reguliranje sektora mladih?

- ❖ Zakonska regulacija ima smisla samo ako postoje usuglašeni standardi. Kako bi došlo do usuglašavanja standarda, prije započinjanja samog procesa valja provesti **širu raspravu** tijekom koje će biti detektirani problemi koje je potrebno riješiti ili primjeri dobrih praksi čiji se razvoj želi poticati. U protivnom postoji rizik da zakon prvenstveno djeluje u smjeru instrumentalizacije i petrifikacije postojećih odnosa unutar sektora.

- ❖ U širu je raspravu potrebno uključiti sve aktere sektora koji se uređuje te aktere iz drugih sektora. Pritom mora postojati široki konsenzus oko modela uređenja sektora, dok je pri razvoju sadržaja uvjetovanog tim modelom potrebno težiti postizanju minimalne usuglašenosti, gdje su nužni kompromisi uključenih strana mogući i poželjni.
- ❖ Prije donošenja bilo kojeg modela uređenja sektora, potrebno je odrediti **konkretne koristi koje svaki potencijalan model reguliranja sektora nosi sa sobom.**
- ❖ Primjetan je nedostatak kapaciteta tijela državne uprave za integriranu provedbu politika za mlade te njihovo osmišljavanje na temelju realnih pokazatelja stanja na terenu (evidence-based pristup), kao i nedovoljna iskorištenost postojećih studija koje su izrađene kao analitička podloga procesa donošenja ZOM-a.
- ❖ Potrebno je imati zajedničku viziju oko toga što se želi postići uređenjem sektora mladih u RH. U ovom je trenutku vidljiv manjak takve vizije.

Pri samom završetku rasprave, saborska zastupnica Sonja König predložila je održavanje tematske rasprave na temu donošenja Zakona o mladima u organizaciji Saborskog odbora za obitelj, mlade i sport, na koji bi bili pozvani svi zainteresirani dionici kako bi razgovarali o mogućem nastavku i potencijalnim smjerovima suradnje na uređenju sektora mladih u RH.